

мають з'являтися лише за потреби.

- Мікровзаємодії. Для того щоб користувач розумів, що його дії були успішними та система реагує, краще додати стани завантаження, повідомлення підтвердження та ефекти наведення курсора.
- Фрагменти інформації. Краще розділити складні завдання чи інформацію на менші фрагменти. Інформація, яку подають невеликими порціями, ефективніше сприймається та засвоюється користувачами.
- Оптимізація продуктивності. Інтерфейс має швидко та плавно реагувати на дії користувача. Можна використовувати візуальний або звуковий зворотній зв'язок для підтвердження дій. Затримки або повільність збільшують когнітивне навантаження.
- Автоматизація рутинних завдань. Це дає користувачу можливість зосередитись на значущих рішеннях.

У підсумку, можна сказати, що впровадження цих стратегій допомагає користувачам краще взаємодіяти з інтерфейсом, зменшує непотрібне розумове навантаження, підвищує доступність для більшої кількості користувачів (наприклад, контроль когнітивного навантаження дуже важливий для користувачів з когнітивними вадами чи розладами) та покращує загальну взаємодію з користувачами.

Список використаних джерел

1. Anamol R. Cognitive Load. Codecademy. 28.04.2025. URL: <https://www.codecademy.com/resources/docs/uiux/cognitive-load>.
2. Blood Moon Interactive. Cognitive Load in Game Design. Blood Moon Interactive. Game Design. URL: <https://www.bloodmooninteractive.com/articles/cognitive-load-in-game-design.html>.
3. Budiu R. Working Memory and External Memory. NN/Group. Articles&Resourses. 29.04.2018. URL: <https://www.nngroup.com/articles/working-memory-external-memory/>.
4. Kharkiv National University of Radio Electronics. Поліграфічні, мультимедійні та web-технології (PMW-2025): тези доповідей X Міжнародної науково-технічної конференції. 2025. URL: <https://pmw.nure.ua/>
5. Understanding Cognitive Load in UI/UX Design. Versions. Articles. URL: <https://versions.com/topics/cognitive-load/>.
6. Whintont K. Minimize Cognitive Load to Maximize Usability. NN/Group. Articles&Resourses. 22.12.2013. URL: <https://www.nngroup.com/articles/minimize-cognitive-load/>.

ОСНОВНІ ХАРАКТЕРНІ РИСИ ВИШИВКИ ВОЛИНИ ТА ПОДІЛЛЯ

Каріна ПЕЧКО

студентка групи МД-25

кафедри інформаційних,

мультимедійних технологій та дизайну

Черкаського державного фахового бізнес-коледжу, м. Черкаси

Науковий керівник: викладач Оксана СІРА

Черкаський державний фаховий бізнес-коледж м. Черкаси

Українська народна вишивка є важливою складовою традиційної культури, що відображає історичний розвиток, світоглядні уявлення та естетичні цінності народу. Вона формувалася протягом тривалого часу, зберігаючи тяглість традицій і водночас зазнаючи впливу соціально-історичних та культурних чинників. У різних регіонах України склалися

самобутні вишивальні школи, які відрізняються техніками виконання, орнаментальними мотивами та колористичними особливостями. Показовими у цьому контексті є традиції вишивки Волині та Поділля, які репрезентують два різні художні підходи до оздоблення тканини.

Вишивка Волині характеризується стриманістю, лаконічністю та чіткою структурною організацією орнаменту. Однією з її визначальних рис є обмежена кольорова палітра. Переважають червоний і чорний кольори, інколи з додаванням синього або сірого. Така колористична стриманість сприяє виразності орнаменту та підкреслює його графічний характер. Окреме місце посідає техніка «білим по білому», яка вирізняється витонченістю та свідчить про високий рівень виконавської майстерності.

Орнаментальна система волинської вишивки базується переважно на геометричних мотивах. Найбільш поширеними є ромби, хрести, квадрати, ламані лінії та зіркоподібні елементи. Ці мотиви формують симетричні композиції з чіткою ритмікою та впорядкованістю. Геометричні елементи мають символічне значення: ромб асоціюється з родючістю та землею, хрест – із захистом і гармонією, а безперервні лінії символізують вічність і безперервність життєвого циклу. Окрім геометричних мотивів, іноді зустрічаються стилізовані рослинні елементи, зокрема зображення хмелю, дубового листа та ягід, що символізують силу, життєву енергію та зв'язок із природою (рис. 1.).

Рис. 1. Геометричні, рослинні, зооморфні та антропоморфні елементи

Техніки виконання волинської вишивки вирізняються чіткістю та графічністю. Найбільш поширеними є «занизування», «хрестик», «низь», «стебнівка», а також техніка «на східці» та вирізування. Особливе значення має техніка «занизування», яка імітує ткацтво та дозволяє створювати щільні орнаменти з чіткою структурою. Композиційно вишивка розміщується на конструктивно важливих частинах одягу – рукавах, комірі, манжетах, подолі сорочки. Таке розташування зумовлене не лише естетичними міркуваннями, а й обереговою функцією вишивки.

Вишивка Поділля, на відміну від волинської, характеризується більшою декоративною насиченістю, складністю та різноманітністю художніх засобів. Її колористика є багатшою та контрастнішою. Поряд із традиційними чорним і червоним кольорами використовуються жовтий, зелений, синій та інші відтінки. У багатьох випадках домінує чорний колір, який створює глибокий контраст із білим полотном і надає орнаменту особливої виразності.

Орнаментальна структура подільської вишивки є складною та багатокомпонентною. Вона поєднує геометричні та рослинні мотиви, що формують насичені декоративні композиції. Геометричні елементи, зокрема ромби та інші

багатокутні фігури, часто виступають основою орнаменту, тоді як рослинні мотиви – стилізовані квіти, листя, гілки, виноградні лози – доповнюють його, надаючи м'якості та пластичності. Рослинна орнаментика символізує життя, відродження, добробут і гармонію з природою.

Техніки подільської вишивки відзначаються значною різноманітністю. Серед найхарактерніших – «низинка», «хрестик», «гладь», «мережка», «настилування», «солов'їні вічка», «зерновий вивід». Особливе місце посідає техніка «низинка», яка виконується з виворотного боку тканини та дозволяє створювати щільні, рельєфні орнаменти. Використання різних технік сприяє досягненню об'ємності, фактурності та декоративної насиченості. Часто застосовуються вовняні нитки, що підсилює рельєфність і виразність вишивки.

Характерною рисою подільської вишивки є значна площа орнаментального заповнення. Візерунки можуть покривати майже всю поверхню рукавів або інших частин одягу, створюючи ефект суцільного декоративного поля. Це відрізняє подільські вироби від волинських, де орнамент зазвичай має більш локалізований характер. Водночас у подільській традиції також зустрічається техніка «білим по білому», яка свідчить про витонченість і високий рівень художнього виконання.

Спільною рисою вишивки Волині та Поділля є її символічний характер. Орнаменти мають не лише декоративне, а й смислове навантаження, виконуючи оберегову та обрядову функції. Вишиті вироби, зокрема сорочки, використовувалися як у повсякденному житті, так і в обрядовій практиці, виступаючи важливими елементами культурної традиції.

Порівняльний аналіз дозволяє зробити висновок, що волинська вишивка вирізняється стриманістю, чіткою геометрією та обмеженою кольоровою гамою, тоді як подільська характеризується декоративною насиченістю, багатством кольорів і поєднанням різноманітних орнаментальних мотивів. Волинські орнаменти мають більш графічний і структурований характер, тоді як подільські – більш динамічний і складний (рис. 2).

Рис. 2. Волинські орнаменти

Отже, вишивка Волині та Поділля є важливими складовими української культурної спадщини, які відображають регіональне різноманіття та багатство народного мистецтва. Вони демонструють високий рівень художньої майстерності та зберігають глибокий символічний зміст, що забезпечує їхню актуальність і значущість у сучасному культурному просторі.

Список використаних джерел:

1. Кара-Васильєва Т. В. *Українська народна вишивка*. – Київ: Либідь, 2005.
2. Косміна О. Ю. *Традиційне вбрання українців*. – Київ: Балтія-Друк, 2011.
3. Стельмашук Г. Г. *Український народний одяг*. – Львів: Світ, 2000.
4. Матейко К. І. *Український народний одяг*. – Київ: Наукова думка, 1977.
5. Білан М. С., Стельмашук Г. Г. *Український стрій*. – Львів: Фенікс, 2000.
6. Никорак О. І. *Українська народна тканина і вишивка*. – Львів: Інститут народознавства НАН України, 2004.
7. Воропай О. *Звичай нашого народу*. – Київ: Оберіг, 1993.
8. *Українське народне мистецтво: Вишивка* / за ред. Р. Захарчук-Чугай. – Київ: Мистецтво, 1988.
9. Артюх Л. Ф. *Українська народна вишивка: традиції і сучасність*. – Київ: Наукова думка, 2010.
10. Офіційний сайт Національний музей народної архітектури та побуту України – розділ «Народний одяг та вишивка».

СТИЛІЗАЦІЯ ТА ДЕКОРАТИВНІСТЬ ЯК ЗАСОБИ ХУДОЖНЬОЇ ВИРАЗНОСТІ У ЖИВОПИСІ

Аліна ПОЛИГАЧ

студентка групи ГД-24

кафедри інформаційних,

мультимедійних технологій та дизайну

Черкаського державного фахового бізнес-коледжу, м. Черкаси

Науковий керівник: старший викладач Оксана СІРА

Черкаський державний фаховий бізнес-коледж, м. Черкаси

У сучасному мистецтві декоративний живопис відіграє важливу роль у формуванні художньо-образної системи твору. Одними з ключових засобів художньої виразності є стилізація та декоративність, які забезпечують узагальнення форми, акцентування естетичних характеристик та створення цілісного візуального образу.

Стилізація розглядається як процес свідомого перетворення реальних форм відповідно до художнього задуму митця. Вона передбачає відбір характерних рис об'єкта та їх узагальнення, що сприяє створенню виразного та впізнаваного образу [1, с. 28]. У декоративному живописі стилізація часто поєднується з умовністю зображення, спрощенням деталей та підкресленням ритмічної організації композиції.

Варто зазначити, що стилізація може здійснюватися на різних рівнях художнього узагальнення — від незначного спрощення форми до її повної трансформації у декоративний знак або символ. Такий підхід дозволяє митцю не лише відтворювати дійсність, а й інтерпретувати її відповідно до власного світогляду та естетичних пріоритетів. У цьому контексті стилізація виступає не лише технічним прийомом, а й важливим засобом художнього мислення.

Декоративність, у свою чергу, виступає як принцип організації художнього простору, що ґрунтується на гармонії кольору, ритму, орнаментальності та площинності зображення. Вона спрямована не на ілюзорне відтворення реальності, а на створення естетично завершеного образу, що впливає на емоційне сприйняття глядача [2, с. 18].

Однією з характерних ознак декоративного живопису є активне використання кольору як самостійного засобу виразності. Колір у такому випадку виконує не лише описову